

SUNUŞ

Türkiye Cumhuriyeti ikinci yüzyılına girerken, 15-21 Mart 2023 tarihlerinde ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen, İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi'nin üzerinden aşağı yukarı dokuz ay geçti. Aklınızda ne ya da neler kaldı dersiniz, özellikle bir ağaçtan söz etmek isteriz. Kongrenin düzenlendiği Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nin bahçesinde bulunan asırlık bir zeytin ağacı. Bir zamanlar, Tanrıça Athena'nın da Atina kenti sakinlerine dediği gibi bu zeytin ağacının gölgesinde dinlenebilirdik, meyvesini yiyebilirdik, meyvesinin yağıyla tüm yiyeceklerimizi saklayabilir ve o yağla aydınlanabilirdik...

Meltem İzmir Akdeniz Akademisi Dergisi'nin karşınızda olduğumuz bu yeni sayısı, 2023 yılının yaz ve kış sayılarının birleşiminden oluşuyor ve siz okurlarımızı alışıldığı üzere dört bölüm bekliyor.

Hakemli makalelerinin bulunduğu Araştırma bölümündeki beş yazıyı yayıma hazırlarken, aklımızın bir kenarında İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi vardı. Kongre içeriği başlı başına kıymetliydi ve yeni bir düzenin tanımı, farklı konuşmacılarca farklı açılardan ele alınmaya çalışıldı. Mavi büyüme de, bu yeni düzende tartışılan önemli konulardan biri. Bu kavram denizel çevrede, ekonomik ve çevresel anlamda sürdürülebilir bir büyümeyi tanımlıyor ve başta Avrupa Birliği olmak üzere denize ilgisi olan ülkelerde politikaların temel bir parçasını oluşturuyor: "İzmir'in Mavi Büyüme Alanlarındaki Birikimi" başlığını taşıyan ilk makalede Gökdeniz Neşer, İzmir'in mavi büyüme potansiyelini deniz endüstrisinin balıkçılık, turizm, biyoteknoloji, gemi inşaatı ve işletmeciliği, yenilenebilir enerji sektörleri temelinde değerlendiriyor ve tüm paydaşlarla birlikte daha duyarlı bir biçimde gözden geçirilmesini öneriyor.

Kongre içeriği ne kadar zenginse anlatım da bir o kadar güçlüydü ki kongreyi renklendiren sergilerin bunda payı çok büyüktü. *Türkiye Fotoğrafları* dahil beş sergiden hareketle, anlatımda sanatla, sanatçının yeri ve gücüne kalan dört makale üzerinden değiniyoruz. İkinci makalede, görsel sanatçı Ahmet Güneştekin'in 3 Kasım 2022 tarihinde Kültürpark Atlas Pavyonu'nda İzBB

işbirliğiyle kapılarını açan sergisi *Gâvur Mahallesi*'ni Dilara Şentürk değerlendiriyor. "İzmir'de Geleceği Hatırlamak: Güneştekin ve *Gâvur Mahallesi* Sergisi" başlıklı makalede, *Gâvur Mahallesi* sanat temelli araştırma ve betimleyici yöntem modeliyle yersizyurtsuzluk, kolektif bellek ve geleceği hatırlamak kavramları üzerinden analiz ediliyor. Göç ve mübadele temaları etrafında şekillenen, enstalasyon, video, heykel, yağlıboya tablo gibi teknikleri barındıran serginin, geçmişin izlerini geleceğe taşımak kavramından yola çıkan bir hafıza merkezi olarak izleyiciye kurduğu mitsel etkileşim tespit ediliyor. Metinde, kökünden koparılmış ve yerinden edilme temalarının eleştirel bir biçimde yapıtlara yansıtıldığı vurgulanıyor.

Bu bölümün "İlke Coşkun'er'in *Harikalar Odası*" başlıklı üçüncü makalesinde Nilay Uluğ Bakış, İzmirli fotoğraf sanatçısı İlke Coşkun'er'in kendine özgü sanatsal üretim pratiğinin kökenini, tarihsel ve estetik açıdan tespit edip eserlerindeki anlam katmanlarını açığa çıkarmayı amaçlıyor. Sanat tarihinde benzer niteliğe sahip sanatçı, dönem, üslup ve akımların dijital dünyadaki konumuna dikkat çekerek, Coşkun'er'in eserlerini özellikle ikonografik bir bakışla analiz ediyor.

Dördüncü makale, fotoğraf sanatı üzerine bir çalışma. Burcu Böcekler, "Dagerotipin Keşfi, Teknik Özellikleri ve 19. Yüzyıl İzmir'inde Bir Dagerotipçi: Joseph-Philibert Girault de Prangey" başlıklı çalışmasında, 1839'da Louis-Jacques-Mandé Daguerre tarafından keşfedilen fotoğraf baskı tekniği "dagerotip"i inceliyor ve tekniğin özelliklerini anlatıyor. Dagerotipi arkeoloji ve sanat tarihi alanında ilk kullanan kişilerden biri olan Girault de Prangey'in yolculuğu boyunca çektiği dagerotipleri ve İzmir Kervan Köprüsü dagerotipini betimleyici yöntemle analiz ediyor. Günümüzdeki bilgiler ışığında bilinen bu en eski İzmir fotoğrafına neden arka kapakta yer verdiğimizizin de bir anlamı var elbette...

Son araştırma makalesi, Selma Kozak'ın kaleminden "Kentsel Etkileşim ve Kamusal Enstalasyon". Kozak, makalesinde kentin sunduğu etkileşim potansiyelinin, kentli olmanın, kent içeri-

sinde yaşamanın yaratıcılık açısından değerlendirilmesine yer veriyor. Kamusal enstalasyonun, kentlerde bu etkileşimin artistik boyutunu kapsayan önemli sanat türlerinden biri haline geldiğini vurguluyor. Bu bağlamda, çalışmada kamusal enstalasyonun kentsel boyutunu ele alıyor, seçilen örneklerle geçmiş ve şimdi arasında köprü kurmayı deniyor, serbest ve teknolojiye hızlıca entegre olan anakronik yapısına dair geniş bir perspektif sunuyor.

Güncel bölümünde yer alan “Dünü, Bugünü ve Yarınıyla İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi” başlıklı yazı, dergimiz yardımcı editörü Eriz Arda Aydın’a ait. İsimler ve tarihlerden ziyade bir hikâyeye ilgilenen Aydın, konuşmacılardan bazılarıyla yaptığı röportajlarla, kongrenin hikâyesinin peşine düşüyor.

İzmir Akdeniz Akademisi’nden bölümünde yer alan ilk yazı, “Uluslararası Anıtlar ve Sitler Günü” olan 18 Nisan’da gerçekleşen bir söyleşi. İzmir Tarihi Liman Kenti Alan Başkanlığı’ndan, Bilge Nur Bektaş ve Damla Güven tarafından dergimiz için kaleme alındı. “İzmir Tarihi Liman Kentinde ‘İklim’ Değişikliği ve ‘Kültürel’ Miras” başlıklı söyleşi, bu yılın teması olan “miras” ve “değişim”i konu ediniyor ve iklim değişikliğinin kültürel değere sahip alanlara, yapı gruplarına, yapılara etkisine dikkat çekiyor. İzmir Tarihi Liman Kenti Alan Başkanlığı, İzBB İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı ve Konak Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü temsilcileriyle paydaş katımlı düzenlenen etkinlikte, iklim değişikliği ve kültürel miras alanında yerel yönetimlerin yaptığı, planladığı faaliyetler değerlendiriliyor.

Bölümün ikinci yazısında, editörümüz Özay Göztepe, “Kültür ve Sanatın Geleceği İzmir’de Tartışıldı” başlığıyla Cumhuriyetin II. Yüzyılı Kültür ve Sanatın Geleceği Sempozyumu’nda ulaşılan sonuçları değerlendiriyor. İzBB Kültür ve Sanat Dairesi Başkanlığı tarafından 6-7 Mayıs 2023

tarihlerinde düzenlenen sempozyumun her oturumu, bir kültür ve sanat insanına atfen yapıldı. Oturumlarda kültür politikaları, devlet, yerel yönetimler, toplum belleği, eğitim politikaları, yaratıcı endüstriler ve kültür ekonomisiyle sanat ilişkileri tartışıldı. Sempozyum, “Sanata El Verenler”le, “Sanatçı Kürsüsü: Sanat ve Gelecek” isimli iki ayrı oturumla tamamlandı.

Alesta bölümündeyseniz Simber Atay, “Bir Hafıza Mekânı Olarak İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi ve Kültürel Bileşenleri” başlıklı yazısıyla yer alıyor. Atay, bu yıl 15-21 Mart’ta İzmir’de yapılan İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi’ni 17 Şubat-4 Mart 1923’te yapılan İzmir İktisat Kongresi perspektifinden kültürel bileşenleri bağlamında karşılaştırıyor. Atay, İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi’ni, uluslararası ortak geleceğin bir referansı olarak hem İzmir kent belleğinin hem de küresel kentler ağının kayıtlarına geçtiği, İzmir İktisat Kongresi hatırlandığı, hiç unutulmadığı ve hafıza mekânlarında yaşatıldığı için çoktan tarihe mal olmuş bir etkinlik olarak kayıtlıyor. Biz de, tarih boyunca yolu İzmir’e düşen her seyyahın mutlaka uğradığı, dünyanın bilinen bu en eski köprüsünün, bu güzide kentin bizlere sunduğu bir başka “hafıza mekânı”nın bir fotoğrafına bu sayıda yer vermek istedik.

Bir sürü şeyi unuttuğumuz ve unutmak zorunda kaldığımız şu zamanlarda, çevirmenliğini *Meltem*’in isim babası Oruç Aruoba’nın yaptığı Wittgenstein’in *Yan Değiniler*’indeki, “Ancak kendinde devrim yapabilen devrimci olabilir” cümlesinin unutulmaması dileğiyle...

Keyifli okumalar diliyoruz.

Kasım 2023

Aydın Arı / Özay Göztepe / Eriz Arda Aydın